

Oponentní posudek na disertační práci

Téma: Aplikace procesního řízení nákladů v podmínkách českých organizací

Autor: Ing. Boris Popesko

1. Vhodnost a aktuálnost zvoleného tématu

Kvalitní kalkulace patří k prvotním předpokladům úspěchu každého podnikatele, ať pracuje sám na živnostenský list nebo se jedná o velkou firmu.

Doktorand si zvolil téma, které není jednoduché, ale právě proto představuje pro něho i do budoucna velkou výzvu, neboť i když poněkud předcházím, autor by měl má-li být jeho práce „historicky akceptována“ ve svých dalších pracích přesvědčit podnikatelskou veřejnost, že procesní řízení a metody ABC, ABM, ABC/M jsou to jediné a správné řešení, nebo se připouští kombinace se stávajícími metodami obvyklými v českých firmách atp. Každá metoda, která umožní detailněji analyzovat a následně řídit náklady a to zejména ty nepřímé je však přínosem. Proto považuji i téma které doktorand zvolil za užitečné a vysoce aktuální.

2. Zvolený postup a použité metody, struktura práce

Autor se snaží již v úvodu své práce jednoznačně stanovit cíl a to i s přihlédnutím ke skutečné aktuální povědomosti, která v dané problematice v ČR existuje. Brzy však zjišťuje, že koncentrace do jedné myšlenky je velmi obtížná a vytyčuje si cílů několik, které nazývá logicky (teoreticko-poznávací, výzkumný, aplikační cíl). Za výzkumný cíl ovšem nemůže označit „popis současného stavu nákladového řízení“. Na druhé straně mu nelze upřít snahu odlišit se od současných autorů, které označuje za spíše inklinující praktiky a i tak jich není mnoho a za své hlavní snažení při akceptaci jeho dílčích cílů považuje pozvednutí problematiky do spíše teoretické úrovně.

V této souvislosti lze pozitivně hodnotit velmi kvalitně zpracovanou inventuru řešené problematiky, což je základem smysluplné tvůrčí práce. Metodologie kterou autor používá je ovšem diskutabilní. Na jedné straně nesporně podrobný výčet podstaty procesního řízení a jejich podpůrných metod ABC, ABM atd. ale na druhé straně již v úvodu nesmělá konstatování v čem je současný kalkulační systém používaný v ČR (českými firmami) pozadu. Ku prospěchu by jistě byla nekompromisní srovnání s následným výčtem úspor při využití té či oné metodiky. Tento snad rozpor mimo jiné kulminuje v kapitole 3.4 kdy autor konstatuje, že samotná implementace ABC systému ještě nevede k výsledkům. Ty jsou podle autora dány správným manažerským rozhodnutím (jak se ale takové rozhodnutí bude lišit od toho, které využívá řekněme tomu současnou „českou klasiku“, protože řada firem, které mají zahraniční vlastníky, řídí, kalkuluje a financuje pochopitelně po svém. Tím se vracíme zčásti zpět co vlastně lze považovat za „podmínky české organizace“.

Co se týká struktury práce, je nesporně logická, až na kapitolu šestou, která začíná krátce po prvé třetině práce a již ji autor nazývá „Shrnutí výsledků disertační práce“. Lépe by odpovídal snad název Analýza výsledků dosažených vlastním výzkumem atp.

Z připomínek k části teoretické lze uvést přehnané tvrzení na str.53, že totiž finanční účetnictví a jistě lze doplnit že podvojné účetnictví obecně není použitelné pro manažery. Na str 56 je v kap.5.2 nepodstatná chyba v označení obrázku.

3. Dosažené výsledky, připomínky

Jak již bylo naznačeno, práce po teoretickém fundamentu, který činí cca 30% celého rozsahu, s tím, že již např. „Matice nákladů aktivit“ a „Účet aktivit“ představují vlastní přínos autora, je od kapitoly šesté jednoznačně tvůrčí částí, naznačující schopnosti doktoranda k samostatné vědecké činnosti.

Přesto je nutno aby se doktorand při obhajobě vyjádřil k dále uvedeným připomínkám, které se vztahují zejména k aplikační části.

V textu je uvedeno, že pro optimální počet řídicích aktivit se doporučuje či připouští počet 20 až 30. Dá se tedy metodika ABC, ABM využít pro různě složité výrobky? Sám jste experimentoval ve fy. na výrobu startérů a alternátorů pro automobily. Bylo by možné a jak metodiku aplikovat přímo v automobilce a máte povědomost jak řídí náklady odběratelé Magnetonu např. v Mladé Boleslavi?

Jak byste i při vědomí Vámi provedené analýzy v tab.13 na str. 142 provedl srovnání stávajících postupů s Vámi navrženým procesním řízením nákladů. Co by bylo zapotřebí znát k tomu, abyste byl schopen firmu přesvědčit, že zavedením ABC,ABM ušetří?

V kapitole 6.4.3.3.3 uvádíte své náklady na výzkum provedený ve 3338 firmách a i když je jasné že jste všechny nenavštívil, přesto jste mohl uvést když se zabýváme „dokonalejším“ řízením nákladů ty o kterých víte jak jste sám naznačil (stipendium, režie školy,odpis výp.techniky, energie,.....).

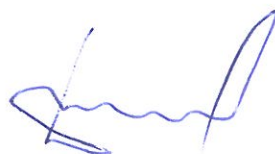
4. Závěr

Doktorandskou práci Ing. Borise Popeska považuji za práci ve které prokázal schopnost samostatného tvůrčího myšlení navíc doplněného schopností komunikace s praxí. Volba tématu svědčí o tom, že doktorand je schopen výběru podstatných problémů, které se v oblasti ve které se pohybuje vyskytují.

Připomínky, které jsou v posudku uvedeny jsou cíleny zčásti záměrně a to motivovat autora k rozvedení řešené problematiky v budoucnu k ještě lepším výsledkům.

Část připomínek se vztahuje k nedostatkům, které vyplývají z autorovy nezkušenosti a které budou s odstupem času odstraněny přirozenou cestou.

Závěrem konstatuji, že doktorand Ing. Boris Popesko splnil požadavky kladené na práce tohoto druhu a práci doporučuji k obhajobě.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke.

V Ostravě 23. 12. 2004

Prof. Ing. Jiří Polách, CSc.